

L Ö G

um endurhæfingu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Tilgangur laga þessara er að stuðla að þjálfun og endurhæfingu fólks með varanlega skerta starfshæfni, svo að það geti sem best séð sér farborða með eigin vinnu. Aðstoða skal þær stofnanir, sem annast endurhæfingu, og koma á fót þeim rannsóknar-, endurhæfingar- og vinnustöðvum, sem nauðsynlegar eru, með þeim hætti, sem nánar greinir í lögum þessum.

2. gr.

Félagsmálaráðherra skipar sjö menn í endurhæfingarráð, þar af sex eftir tilnefningu eftirtalinna aðila, einn frá hverjum: Öryrkjabandalags Íslands, Alþýðusambands Íslands, Vinnuveitendasambands Íslands, Sambands íslenskra sveitarfélaga, Læknafélags Íslands og menntamálaráðuneytisins. Ráðherra skipar einn mann án tilnefningar. Skal hann hafa staðgóða þekkingu á endurhæfingarmálum. Hann skal og vera formaður ráðsins.

Kostnaður við starfrækslu endurhæfingarráðs greiðist úr ríkissjóði.

3. gr.

Hlutverk endurhæfingarráðs skal vera:

- a. að semja áætlun um þörf endurhæfingarstöðva og vinnustöðva fyrir fólk með varanlega skerta starfshæfni. Skal í áætlun þessari gerð grein fyrir stærð stofnananna, staðsetningu þeirra, verksviði og búnaði. Við samningu áætlunarinnar skal taka tillit til nýjunga í endurhæfingarmálum og stefna að því, að ráðstafanir til endurhæfingar svari jafnan sem best kröfum tímans.
- b. að hafa eftirlit með endurhæfingarstofnunum og vinnustöðvum fyrir öryrkja.
- c. að vinna að því, að verkaskipting slíkra stofnana verði sem hagkvæmust.
- d. að útvega þeim, sem þarfnast endurhæfingar og þjálfunar, sbr. 13. gr., rúm á stofnun við sitt hæfi og atvinnu að þjálfun lokinni, sbr. 15. gr.
- e. að stunda upplýsingastarfsemi og hvetja þá, sem ekki geta séð sér farborða vegna skertrar starfshæfni, til þess að leita þjálfunar og þeirrar meðferðar, sem við á, svo að þeir geti fengið starf við sitt hæfi.
- f. að vera stjórnarvöldum til aðstoðar og ráðgjafar um endurhæfingarmálefni, athuga og gera tillögur um, hvernig almenn endurhæfing og sú endurhæfing fólks með skerta starfsorku, sem lög þessi taka sérstaklega til, verði sem best samræmd í framkvæmd.

4. gr.

Áætlun sú, sem um ræðir í 3. gr. a, skal gerð fyrir árin 1972—1982. Skal með áætlun þessari stefnt að sem beztri starfrækslu endurhæfingarstöðva og vinnustöðva í landinu. Í sambandi við áætlunargerðina skal endurhæfingarráð hlutast til um, að verksvið hinna ýmsu stofnana verði samræmt og skipulagt, svo að rekstur þeirra verði eins hagkvæmur og kostur er.

Leita skal staðfestingar ráðherra á áætlun þessari.

Endurhæfingarráð skal vinna að því, að hinni staðfestu áætlun verði fylgt. Í því skyni skal ráðið beita sér fyrir því, að einstök öryrkjafélög komi á fót vinnustöðvum fyrir öryrkja á þeim stöðum og með því verksviði, sem brýnust þörf er fyrir.

5. gr.

Ráðherra getur, að fengnum tillögum endurhæfingarráðs, veitt öryrkjafélögum, sveitarfélögum og öðrum aðilum leyfi til þess að koma á fót endurhæfingarstöð og vinnustöð fyrir öryrkja.

Allar slíkar stofnanir skulu vera svo úr garði gerðar, að þær geti veitt þá þjónustu, sem eftir eðli þeirra og stærð er ætlað til að þær veiti, þar á meðal fræðslu- starfsemi, sem nauðsynleg er að dómi endurhæfingarráðs. Slík fræðsla skal vera kostuð af ríkissjóði, enda sé tilhögun hennar samþykkt af menntamálaráðuneytinu.

Allar endurhæfingarstöðvar og vinnustöðvar fyrir öryrkja eru háðar eftirliti endurhæfingarráðs. Skyld er að veita trúnaðarmönnum ráðsins aðgang að stöðvunum, tækjum og öðrum búnaði og láta í té upplýsingar um allt, sem varðar rekstur og afkomu þeirra. Ber ráðinu að leiðbeina stofnunum þessum um sérhvað það, sem betur má fara.

Samkvæmt tillögum endurhæfingarráðs getur ráðherra svipt stofnanir þessar leyfi til starfa, ef þær bæta ekki eftir kröfu ráðsins úr ágöllum innan hæfilegs tíma.

6. gr.

Þeir, sem hyggjast koma á fót stöðvum samkvæmt 5. gr. laga þessara, skulu gera endurhæfingarráði glögga grein fyrir öllu því, er lýtur að stofnun og rekstri stöðvanna.

Að fengu samþykki ráðsins og leyfi ráðherra, sbr. 5. gr., skal stöðin njóta aðstoðar samkvæmt ákvæðum 7.—8. gr. laga þessara.

7. gr.

Til þess að koma á fót sjálfstæðum endurhæfingarstöðvum skal veita fé úr erfðafjárjóði, eftir því sem það er fyrir hendi, svo sem hér greinir:

- a. Styrk, sem nemur allt að þriðjungi stofnkostnaðar.
- b. Lán, sem nemi allt að þriðjungi stofnkostnaðar. Lánið skal vera til 15 ára með 5% ársvöxtum, tryggt með 2. veðrétti í endurhæfingarstöðinni, næst á eftir 1. veðréttarláni, er má nema allt að 20% af stofnkostnaði.

8. gr.

Endurhæfingarstöðvar, sem komið er á fót samkvæmt 7. gr. þessara laga, skulu greiða þann kostnað, sem leiðir af nauðsynlegri læknisfræðilegri endurhæfingu, að svo miklu leyti sem hann er ekki greiddur af Tryggingastofnun ríkisins eða öðrum opinberum aðilum.

9. gr.

Til þess að koma á fót vinnustöðvum fyrir öryrkja er heimilt að veita styrki og lán sem hér segir:

- a. Styrk úr erfðafjárjóði, sem nemur allt að 40% af stofnkostnaði.
- b. Lán úr atvinnuleysistryggingasjóði til 20 ára með 5% ársvöxtum, sem nemur allt að 40% stofnkostnaðar.

10. gr.

Verði halli á rekstri endurhæfingarstöðvar eða öryrkjavinnustofu, getur endurhæfingarráð lagt til, að hann verði að einum þriðja hluta greiddur úr atvinnuleysistryggingasjóði, að einum þriðja hluta af lífeyrisdeild Tryggingastofnunar ríkisins

og að einum þriðja hluta af rekstraraðila, og er þá stjórn atvinnuleysistrygginga-sjóðs og tryggingaráði, hvoru um sig, heimilt að veita styrki samkvæmt tillögum endurhæfingarráðs.

11. gr.

Heimilt er að veita fé úr erfðafjár sjóði til þess að koma á fót dvalarheimilum fyrir öryrkja, svo sem hér segir:

- a. Lán, sem nemur allt að fjórðungi byggingarkostnaðar, sem vera skal með sömu afborgana- og vaxtakjörum og lán þau, sem um ræðir í 7. gr. b.
- b. Styrk, sem má nema allt að fjórðungi byggingarkostnaðar.

12. gr.

Rétt til þess að vera aðnjótandi endurhæfingar samkvæmt lögum þessum eiga þeir, sem lögheimili eiga á Íslandi og annaðhvort:

- a. geta ekki séð sér farborða vegna varanlegrar skertrar starfshæfni, eða
- b. er nauðsyn þjálfunar eða endurhæfingar til þess að koma í veg fyrir, að þeir missi hæfileika sína til þess að sjá sér farborða vegna fyrirsjáanlega minnkandi starfsgetu af völdum orkutaps.

13. gr.

Hver sá, sem óskar þjálfunar vegna skertrar starfshæfni, skal, ef þess gerist þörf, ganga undir hæfnis- og starfspróf, þar sem rannsókuð verður andleg og líkamleg hæfni hans. Við próf þetta skal afla upplýsinga um fortíð hans, heilsufar, menntun, uppeldi, hugðarefni, félagslegar aðstæður, efnahag og atvinnu og annað, er máli skiptir fyrir þjálfun og starfsval.

Endurhæfingarráð skal sjá um, að rannsóknir þær og próf, sem um ræðir í 1. mgr., fari fram. Í því skyni getur ráðið samið við þar til hæfa stofnun um að annast þetta verkefni.

Að lokinni rannsókn og prófi samkvæmt grein þessari skal í samráði við hlutaðeigandi mann gera áætlun um, hvernig þjálfun hans skuli haga.

14. gr.

Samkvæmt tillögu endurhæfingarráðs skulu þeir, sem njóta endurhæfingar samkvæmt lögum þessum, eiga kost á aðstoð svo sem hér segir:

- a. Styrk, ef fjárhagsástæður þeirra eru með þeim hætti, að þeir geti ekki aflað sér þess, sem þeir og skyldulið þeirra mega ekki án vera til lífsframfærslu, á meðan endurhæfing fer fram.
- b. Styrk eða láni til verkfæra- og tækjakaupa og annarri fyrirgreiðslu í sambandi við heimavinnu eða sjálfstæða starfsemi að endurhæfingu lokinni.

Útgjöld samkvæmt a-lið þessarar greinar skulu greidd af hlutaðeigandi sveitarfélögum. Lífeyrisdeild Tryggingastofnunar ríkisins veitir aðstoð samkvæmt b-lið greinarinnar.

15. gr.

Nú fellur niður endurhæfingarstarfsemi, sem notið hefur styrks samkvæmt 7. og 9. gr., og er þá endurkræfur styrkur sá að fullu, sem veittur hefur verið, ásamt venju- legum útlánsvöxtum frá þeim tíma, að starfsemin féll niður. Sama gildir um styrk til dvalarheimilis öryrkja, sbr. 11. gr., ef starfsemi þess fellur niður.

16. gr.

Þeir, sem notið hafa endurhæfingar samkvæmt lögum þessum, skulu fá aðstoð til að finna starf við sitt hæfi. Endurhæfingarráð skal í samvinnu við vinnumiðlunina í landinu láta gera könnun á atvinnulífinu með tilliti til hentugra starfa fyrir

fólk með skerta vinnugetu, gera spjaldskrá yfir fyrirtæki, er slíkum störfum ráða, og vinna að því, að þeir fái aðgang að þessum störfum.

Þeir, sem notið hafa endurhæfingar, skulu að öðru jöfnu, eiga forgangsrétt til atvinnu hjá ríki og bæjarfélögum.

17. gr.

Um styrk til einstaklinga vegna læknisfræðilegrar endurhæfingar, vegna gervilima- og tækjakaupa fer eftir ákvæðum laga um almannatryggingar.

18. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1970.

Gjört í Reykjavík, 27. apríl 1970.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

L Ö G

um heimild til hækkunar kvóta og framlags Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn og Alþjóðabankann.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að semja um hækkun á kvóta Íslands hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum úr 15 milljónum Bandaríkjadollara í 23 milljónir Bandaríkjadollara.

Seðlabanki Íslands skal leggja fram það fé, sem þarf vegna hækkunar kvótans, sbr. 22. gr. laga nr. 10 29. marz 1961, um Seðlabanka Íslands.

2. gr.

Ríkisstjórninni er enn fremur heimilt að semja um hækkun á framlagi Íslands hjá Alþjóðabankanum úr 15 milljónum Bandaríkjadollara í 18.4 milljónir Bandaríkjadollara.

Til þess að standa straum af hækkun framlagsins heimilast ríkisstjórninni að taka lán í Seðlabankanum, er jafngildi allt að 340.000 Bandaríkjadollurum.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 28. apríl 1970.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.